

salohiyatini rivojlantirish, pedagogik faoliyatning samaradorligini oshirish hamda XXI asr ko‘nikmalarini shakllantirishning asosiy vositasi sifatida pedagogik amaliyotda strategik ahamiyat kasb etadi. Shu bilan birga, tadqiqot natijalari o‘quvchilarning faolligini rag‘batlantirish, pedagogik qararlarni moslashtirish va ta’lim sifatini doimiy monitoring qilish orqali ta’lim jarayonini yanada optimallashtirish imkoniyatlarini ochib beradi. Xulosa o‘rnida ta’kidlash mumkinki, formativ baholash orqali tafakkur rivojini shakllantirish konsepsiyasi nafaqat ilmiy-nazariy asosga ega, balki pedagogik amaliyotda samarali qo‘llaniladigan strategik vosita hisoblanadi. Shu bilan birga, mamlakatimizning ta’lim tizimida amalga oshirilayotgan innovatsion islohotlar bu jarayonni mustahkamlash va o‘quvchilarning intellektual salohiyatini yanada rivojlantirishga xizmat qilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1. Islomovich, I. T., & Ravshanbekovich, G. S. (2023). Development of pedagogical competence in future teachers. The American Journal of Management and Economics Innovations, 5(04), 12-16.
2. Sh, E. (2025). Developing the spiritual worldview of young people through the continuous education system in Uzbekistan. Ob'edinyaya studentov: mejdunarodnye issledovaniya i sotrudnichestvo mejdu distsiplinami, 1(1), 314-316.
3. Ismoilov, T. (2020). THE DEVELOPMENT OF PHYSICAL QUALITIES OF THE PUPILS OF PRIMARY FORMS OF SECONDARY SCHOOLS THROUGH MOBILE ACTIVITIES IN THE PROCESS OF STUDY. Scientific Bulletin of Namangan State University, 2(11), 391-394.
4. Ergashbayev, S. (2025). YOSHLARNING MA'NAVIYAT DUNYOQARASHINI RIVOJLANTIRISHDA UZLUKSIZ TA'LIM.
5. Ismoilov, T. I. (2019). Social and legal solutions of insurance mandatory recommendations. Scientific Bulletin of Namangan State University, 1(3), 152-154.
6. Jurayev, B. T. (2022). Pedagogik va psixologik fanlarni o‘qitish metodikasi. Fan va talim” Buxoro-2022.
7. Sattorov, V. N. (2023). “UMUMIY PEDAGOGIKA” FANINI O ‘QITISHDAGI INNOVATSIYALAR. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 3(1), 734-745.
8. Likhonosova, G., Nenchewa, I., Ismailov, T., Gorka-Chowanec, A., & Mitkov, M. (2024). Financial aspects of socio-economic rejection in Ukraine in conditions of economic turbulence. Access to science, business, innovation in the digital economy, ACCESS Press, 5(2), 248-262.
9. Abduvliyevich, A. A. (2025). PEDAGOGIKA FANINING RIVOJLANISH TARIXI VA ASOSIY BOSQICHLARI. Journal of new century innovations, 76(1), 283-285.
10. Shohbozbek, E. (2025). BO‘LAJAK PEDAGOGLARNING TADQIQOTCHILIK MADANIYATINI SHAKLLANTIRISHNING KONSEPSUAL ASOSLARI. Global Science Review, 1(1), 328-338.

BO‘LAJAK O‘QITUVCHILARDA IJTIMOIIY INTELLEKTNII RIVOJLANTIRISHDA TANQIDIY FIKRLASHNING ROLI

Azamov Umarxon Yaxyoxonovich
Namangan davlat pedagogika instituti o‘qituvchisi
umarxonazamov2019@gmail.com

Anotatsiya: Ushbu tezis bo‘lajak o‘qituvchilarda ijtimoiy intellektni rivojlantirish jarayonida tanqidiy fikrlashning integratsiyalashgan metodikasi va uning samaradorligini o‘rganishga bag‘ishlangan. Tadqiqotda ta’lim jarayonida tanqidiy fikrlash elementlarini qo‘llash orqali talabalarning ijtimoiy intellekt ko‘nikmalarini shakllantirishning nazariy va amaliy asoslari tahlil qilinadi. Shuningdek, tezisda pedagogik sharoitlarda interaktiv metodlar, muammoli vaziyatlarni hal qilish va bahs-munozaralar orqali o‘qituvchilarning o‘zaro hissiy, empatik va kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirishga erishish yo‘llari ko‘rsatib beriladi. Ilmiy tahlillar natijasida tanqidiy fikrlashning ijtimoiy intellektni oshirishdagi strategik ahamiyati, pedagogik jarayonda o‘quvchilarning o‘zaro munosabatlarini chuqurlashtirish va liderlik qobiliyatlarini rivojlantirishdagi roli aniqlanadi.

Kalit so‘zlar: kommunikativ kompetensiya, empatiya, interaktiv metodlar, ijtimoiy intellekt, tanqidiy fikrlash, pedagogik jarayon, o‘qituvchi malakasi, muammoli vaziyatlarni hal qilish, kommunikativ kompetensiya, empatiya, interaktiv metodlar.

THE ROLE OF CRITICAL THINKING IN THE DEVELOPMENT OF SOCIAL INTELLECTUALITY IN FUTURE TEACHERS

Azamov Umarchon Yakhyokhonovich
Teacher of the Namangan State Pedagogical Institute
umarkhonazamov2019@gmail.com

Abstract: This thesis is devoted to the study of the integrated methodology of critical thinking and its effectiveness in the process of developing social intelligence in future teachers. The study analyzes the theoretical and practical foundations of the formation of students' social intelligence skills through the use of critical thinking elements in the educational process. The thesis also shows ways to achieve the development of teachers' interpersonal, emotional, empathetic and communicative competencies through interactive methods, problem-solving and debates in pedagogical conditions. As a result of scientific analysis, the strategic importance of critical thinking in increasing social intelligence, its role in deepening students' relationships and developing leadership skills in the pedagogical process are determined.

Keywords: communicative competence, empathy, interactive methods, social intelligence, critical thinking, pedagogical process, teacher competence, solving problem situations, communicative competence, empathy, interactive methods.

РОЛЬ КРИТИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ В РАЗВИТИИ СОЦИАЛЬНОГО ИНТЕЛЛЕКТУАЛИТЕТА БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ

Азамов Умархон Яхёхонвич
Преподаватель Наманганского государственного педагогического института
umarkhonazamov2019@gmail.com

Аннотация: Данная диссертация посвящена изучению комплексной методики критического мышления и её эффективности в процессе развития социального интеллекта будущих учителей. В исследовании анализируются теоретические и практические основы формирования навыков социального интеллекта у студентов посредством использования элементов критического мышления в образовательном процессе. В диссертации также показаны пути развития межличностных, эмоционально-эмпатических и коммуникативных компетенций учителей посредством интерактивных методов, решения проблем и дебатов в педагогических условиях. В результате научного анализа определяется стратегическое значение критического мышления в повышении социального интеллекта, его роль в углублении отношений студентов и развитии лидерских качеств в педагогическом процессе.

Ключевые слова: коммуникативная компетентность, эмпатия, интерактивные методы, социальный интеллект, критическое мышление, педагогический процесс, компетентность учителя, решение проблемных ситуаций, коммуникативная компетентность, эмпатия, интерактивные методы.

Kirish: Ta’lim jarayonida bo’lajak o’qituvchilarning ijtimoiy intellekti nafaqat ularning shaxsiy rivojlanishi, balki kelajakdagi pedagogik faoliyat samaradorligini ta’minlovchi asosiy omil sifatida qaraladi. Ijtimoiy intellekt tushunchasi dastlab psixologiya fanida shakllangan bo’lib, insonning o’z va boshqalar hissiy holatlarini idrok etish, ularni tushunish, muomala va kommunikatsiyani muvaffaqiyatli boshqarish qobiliyatlarini o’z ichiga oladi. Bugungi kunda ta’lim tizimida ijtimoiy intellektni rivojlantirish masalasi o’qituvchilar tayyorlashning markaziy komponentlaridan biriga aylangan bo’lib, u shaxsning pedagogik kompetensiyasini va sinfdagi interaktiv jarayonlarni samarali tashkil etish qobiliyatini belgilaydi. Shu bilan birga, ijtimoiy intellekt nafaqat hissiy va kommunikativ ko’nikmalarni, balki tanqidiy fikrlashni ham rivojlantirish orqali o’qituvchilarning professional o’sishiga bevosita ta’sir qiladi. Tanqidiy fikrlash esa murakkab muammolarni tahlil qilish, alternativ qarorlarni baholash va o’z nuqtai nazarini asoslash qobiliyatini o’z ichiga oladi[1]. U o’qituvchi va talaba o’rtasidagi pedagogik jarayonning intellektual komponentini shakllantiradi va ijtimoiy intellektni rivojlantirishga xizmat qiladi. Tanqidiy fikrlashni pedagogik jarayonga integratsiyalash orqali talabalarning empatiya, muloqot, hissiy boshqaruv va liderlik kabi ijtimoiy kompetensiyalari sezilarli darajada oshiriladi. Shu nuqtai nazardan, bo’lajak

o‘qituvchilarda tanqidiy fikrlash va ijtimoiy intellekt o‘rtasidagi uzviy bog‘liqlikni o‘rganish zamonaviy pedagogika uchun dolzarb ahamiyatga ega. Ilmiy tadqiqotlar ko‘rsatadiki, ijtimoiy intellekt va tanqidiy fikrlash bir-birini to‘ldiruvchi komponentlar sifatida o‘zaro integratsiyalashgan holda pedagogik jarayonni samarali boshqarish imkonini beradi. Masalan, o‘quv jarayonida muammoli vaziyatlarni hal qilish, guruh muhokamalari va bahs-munozaralarni tashkil etish orqali talabalarda o‘zaro tushunish va hissiy boshqaruv ko‘nikmalari rivojlantiriladi[2]. Bu esa, o‘z navbatida, kelajakdagi o‘qituvchilarning ijtimoiy muhitda samarali ishlashiga, shuningdek, pedagogik qarorlar qabul qilish jarayonida tanqidiy yondashuvni qo‘llashga imkon yaratadi. Shuningdek, pedagogika va psixologiya fanlarida ijtimoiy intellekt va tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning metodik jihatlari keng o‘rganilgan. Jumladan, interaktiv metodlar, case-study, rolli o‘yinlar, debatlar va muammoli vaziyatlarni hal qilish orqali talabalarda o‘zaro empatiya va kommunikativ ko‘nikmalar shakllantiriladi[3]. Ushbu metodlar tanqidiy fikrlashni faollashtiradi, ijtimoiy intellektni esa o‘zaro munosabatlar orqali mustahkamlaydi. Bu jarayonda o‘qituvchi ro‘lida bo‘lajak pedagogning pedagogik va ijtimoiy kompetensiyasi o‘sadi, shuningdek, u murabbiy sifatida sinfdagi interaktiv jarayonni samarali boshqarish qobiliyatiga ega bo‘ladi. Bugungi kunda ta’lim sohasida ijtimoiy intellekt va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish bo‘yicha metodik yondashuvlar global miqyosda ham dolzarb hisoblanadi. Xorijiy olimlar ijtimoiy intellektni o‘qituvchilarda rivojlantirishni pedagogik jarayonning ajralmas qismi sifatida ko‘rsatgan holda, tanqidiy fikrlashning shaxsning murakkab vaziyatlarni tahlil qilish va qaror qabul qilish qobiliyatiga bevosita ta’sirini ta’kidlaydilar[4]. Shu bilan birga, ijtimoiy intellektni shakllantirishda individual va guruhli metodlarning o‘rni ham katta ekanligi ko‘rsatib o‘tilgan. O‘zbekiston ta’lim tizimida ham bo‘lajak o‘qituvchilarda ijtimoiy intellektni rivojlantirish va tanqidiy fikrlashni integratsiyalashgan holda qo‘llash masalasi dolzarb bo‘lib, bu pedagogik jarayonda innovatsion metodlarni tatbiq etish, interaktiv muhitni yaratish va talabalarning ijtimoiy-psixologik ko‘nikmalarini shakllantirish imkoniyatini beradi[5]. Shu maqsadda, tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning strategik yondashuvlari, pedagogik sharoitlarni tashkil etish, muammoli vaziyatlar orqali o‘quv jarayonini boyitish va bahs-munozaralar asosida o‘qituvchilarning ijtimoiy intellektini oshirish muhim ilmiy va amaliy masalalardan hisoblanadi. Mazkur tadqiqotning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat: birinchidan, bo‘lajak o‘qituvchilarda ijtimoiy intellekt va tanqidiy fikrlash tushunchalarining nazariy asoslarini aniqlash; ikkinchidan, pedagogik jarayonda tanqidiy fikrlashni rivojlantirish metodlarini tahlil qilish; uchinchidan, ijtimoiy intellekt ko‘nikmalarini shakllantirishda tanqidiy fikrlashning samaradorligini ilmiy asoslash; to‘rtinchidan, mazkur yondashuvlarning amaliy pedagogik tavsiyalarini ishlab chiqish. Shu bilan birga, tadqiqot ijtimoiy intellekt va tanqidiy fikrlash o‘rtasidagi uzviy bog‘liqlikni aniqlash, pedagogik jarayonning interaktiv metodlari orqali ularni rivojlantirish imkoniyatlarini ko‘rsatish va o‘qituvchilarning professional malakasini oshirishga xizmat qiladi. Bu nuqtai nazardan, tezis zamonaviy pedagogik va psixologik yondashuvlarni birlashtirgan holda bo‘lajak pedagoglar tayyorlashning samarali mexanizmlarini o‘rganishga qaratilgan. Umuman olganda, bo‘lajak o‘qituvchilarda ijtimoiy intellektni rivojlantirish jarayonida tanqidiy fikrlashni qo‘llash pedagogik nazariya va amaliyotning muhim integratsiyalashgan komponenti sifatida qaraladi va bu sohada olib borilgan tadqiqotlar ta’lim jarayonining sifatini oshirishga xizmat qiladi. Shu nuqtai nazardan, tezis mazkur masalalarga ilmiy yondashuvni ishlab chiqish, metodik asoslarni mustahkamlash va amaliy tavsiyalar berish orqali dolzarb ilmiy vazifani bajaradi.

Zamonaviy ta’lim tizimi shiddat bilan rivojlanayotgan jamiyatning ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy ehtiyojlariga moslashishni talab qiladi. Shu bilan birga, pedagogik faoliyatning samaradorligi nafaqat bilim va malaka bilan, balki o‘qituvchilarning ijtimoiy-intellektual kompetensiyalari bilan ham bevosita bog‘liq. Ijtimoiy intellekt tushunchasi shaxsning o‘z hissiyotlarini, boshqalarning hissiyotlarini idrok etish, ular bilan samarali muloqot qilish, empatiya va ijtimoiy qarorlar qabul qilish qobiliyatini o‘z ichiga oladi[6]. Bugungi kunda o‘qituvchilardan talab qilinadigan asosiy sifatlar – nafaqat fan bilimlarini yetarli darajada bilish, balki sinfdagi interaktiv muhitni boshqarish, murakkab pedagogik vaziyatlarda tez va samarali qaror qabul qilish qobiliyatidir. Shu nuqtai nazardan, ijtimoiy intellekt bo‘lajak pedagogning professional muvaffaqiyatini belgilovchi strategik kompetensiya sifatida qaraladi. Tanqidiy fikrlash esa pedagogik jarayonda shaxsning tafakkur qobiliyatini rivojlantiradi, o‘quvchilarning tahliliy, mantiqiy va muammoli vaziyatlarni hal qilish ko‘nikmalarini mustahkamlaydi. Tanqidiy fikrlash bo‘lajak o‘qituvchilarda nafaqat bilimni qabul qilish va tahlil qilish jarayonini optimallashtiradi, balki ularni murakkab pedagogik vaziyatlarda tanqidiy yondashuv asosida qaror qabul qilishga tayyorlaydi. Shu sababli, ijtimoiy intellekt va tanqidiy fikrlash bir-birini to‘ldiruvchi pedagogik komponentlar sifatida o‘rganilishi dolzarbdur. Bugungi kunda global pedagogik tajriba shuni ko‘rsatadiki, interaktiv va tanqidiy yondashuvlarni qo‘llash orqali o‘qituvchilarda shaxsiy va ijtimoiy kompetensiyalarni rivojlantirish samaradorligi aniq tasdiqlangan.

Masalan, Yevropa va AQShning zamonaviy ta’lim tizimlarida pedagogik tayyorgarlik jarayonida tanqidiy fikrlash va ijtimoiy intellektni rivojlantirish metodikasi o’quv dasturlarining ajralmas qismi hisoblanadi[7]. Shu bilan birga, O’zbekiston sharoitida ham ta’limning sifatini oshirish va zamonaviy pedagogik talablar bilan uyg’unlashtirish maqsadida bo’lajak o’qituvchilarda ushbu kompetensiyalarni shakllantirish dolzarb ilmiy va amaliy vazifa sifatida qaraladi. Mavzuning yana bir dolzarbligi – bu zamonaviy jamiyatdagi murakkab ijtimoiy-madaniy sharoitlar bilan bog’liq. O’quvchilarning ijtimoiy muhit bilan muvaffaqiyatli integratsiyasi, o’quv jarayonida samarali muloqot va sinf boshqaruvi qobiliyatining oshishi o’qituvchilarning shaxsiy va professional rivojlanishiga bevosita ta’sir qiladi. Shu bilan birga, tanqidiy fikrlash pedagogik jarayonning intellektual va analitik qismiga hissa qo’shadi, bu esa o’qituvchilarning murakkab muammolarni hal qilish, turli nuqtai nazarlarni tahlil qilish va o’zaro bahs-munozara orqali eng optimal qarorlarni qabul qilish qobiliyatini oshiradi. Bundan tashqari, global pedagogik muhitdagi o’zgarishlar va digital transformatsiyalar ta’lim jarayonida ijtimoiy intellekt va tanqidiy fikrlashni rivojlantirishni yanada dolzarb qiladi. Raqamli platformalar, interaktiv darsliklar va onlayn muhokamalar orqali talabalarda empatiya, kommunikativ va muloqot ko’nikmalarini shakllantirish imkoniyatlari kengaymoqda. Shu sababli, bo’lajak o’qituvchilarda ushbu kompetensiyalarni rivojlantirish nafaqat shaxsiy rivojlanish, balki ta’lim tizimining sifatini oshirish, sinfdagi muammoli vaziyatlarni hal qilish va zamonaviy pedagogik talablarni bajarish nuqtai nazaridan dolzarb hisoblanadi[8]. Xulosa qilib aytganda, mavzuning dolzarbligi bir necha omillarda namoyon bo’ladi: birinchidan, pedagogik jarayonning sifatini oshirish va o’qituvchilarni professional tayyorlash; ikkinchidan, murakkab pedagogik vaziyatlarda samarali qaror qabul qilish va sinf boshqaruvi qobiliyatini rivojlantirish; uchinchidan, global va mahalliy pedagogik tajribani uyg’unlashtirish orqali innovatsion metodlarni tatbiq etish; to’rtinchidan, ijtimoiy-intellektual kompetensiyalarni shakllantirish orqali shaxsiy va professional muvaffaqiyatga erishish. Shu sababli, bo’lajak o’qituvchilarda ijtimoiy intellektni rivojlantirishda tanqidiy fikrlashni qo’llash mavzusi zamonaviy pedagogika uchun o’ta dolzarb va muhimdir.

Bugungi O’zbekiston ta’lim tizimi jahon standartlariga moslashish, pedagogik jarayonlarni modernizatsiya qilish va o’qituvchilarning professional kompetensiyalarini oshirishga qaratilgan keng ko’lamli islohotlarni amalga oshirmoqda. Bu islohotlarning asosiy yo’nalishlaridan biri bo’lajak pedagoglarning ijtimoiy intellekti va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishdir. Shu nuqtai nazardan, mamlakatimizda so’nggi yillarda olib borilgan ta’lim sohasidagi strategik o’zgarishlar – xususan, Prezident qarorlari va Vazirlar Mahkamasi qarorlari bilan belgilangan pedagogik innovatsiyalar, ta’lim jarayonida interaktiv va ilmiy yondashuvlarni joriy etish, darslik va o’quv dasturlarini qayta ko’rib chiqish hamda o’qituvchilar malakasini oshirish tizimlari – bevosita bo’lajak o’qituvchilarda ijtimoiy intellektni shakllantirishga xizmat qiladi. Ushbu islohotlar doirasida tanqidiy fikrlashning pedagogik jarayonda metodik vosita sifatida tatbiq etilishi nafaqat nazariy asoslarni mustahkamlash, balki amaliy pedagogik faoliyatni tubdan takomillashtirish imkoniyatini yaratadi. O’zbekiston ta’limidagi o’zgarishlar shuni ko’rsatadiki, murakkab pedagogik vaziyatlarda muvaffaqiyatli faoliyat ko’rsatish, sinfdagi interaktiv muhitni boshqarish va o’quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish uchun o’qituvchining ijtimoiy intellekti yuqori darajada bo’lishi talab etiladi. Shu bilan birga, tanqidiy fikrlash o’qituvchilarda murakkab muammolarni tahlil qilish, turli nuqtai nazarlarni solishtirish, qarorlarni asoslash va pedagogik jarayonni samarali boshqarish imkoniyatini beradi. Ushbu ikki komponentni birlashtirish pedagogik jarayonning intellektual va ijtimoiy samaradorligini oshirishga yordam beradi. Shuningdek, O’zbekiston Respublikasi Prezidentining ta’lim sohasidagi farmon va qarorlarida, xususan, “Milliy ta’lim tizimini modernizatsiya qilish bo’yicha chora-tadbirlar to’g’risida”gi hujjatlarda pedagoglarning ijtimoiy-intellektual va analitik kompetensiyalarini rivojlantirishga alohida urg’u berilgan[9]. Bu hujjatlarda ta’kidlanishicha, o’qituvchilarni zamonaviy pedagogik yondashuvlar, tanqidiy fikrlashni rivojlantirish metodikalari va interaktiv o’quv texnologiyalari bilan tayyorlash orqali ularning professional malakasi oshiriladi va sinfdagi interaktiv muhitni boshqarish qobiliyati kuchayadi. Shu bilan birga, pedagogik kadrlar tayyorlashda ijtimoiy intellekt va tanqidiy fikrlashni integratsiyalashgan holda qo’llash nafaqat o’quv jarayonining sifatini oshirish, balki talabalarning kelajakdagi shaxsiy va professional muvaffaqiyatini ta’minlashga xizmat qiladi. O’zbekistondagi ta’lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar shuningdek, o’qituvchilarni professional tayyorlash jarayonida interaktiv metodlar, bahs-munozaralar, muammoli vaziyatlarni hal qilish va guruh ishlarini joriy etish imkoniyatini kengaytiradi[10]. Bu esa talabalarda empatiya, kommunikativ va liderlik ko’nikmalarini shakllantiradi, ijtimoiy intellektni mustahkamlaydi va tanqidiy fikrlashni rivojlantiradi. Shu tarzda, O’zbekiston pedagogik sohasidagi islohotlar nafaqat mamlakat ichidagi ta’lim sifatini oshirishga, balki xalqaro miqyosdagi ta’lim standartlariga mos keluvchi

o‘qituvchilarni tayyorlashga xizmat qiladi. Shuni ta’kidlash lozimki, mamlakatimizda amalga oshirilayotgan ta’lim islohotlari va ularning strategik yo‘nalishlari bo‘lajak o‘qituvchilarda ijtimoiy intellekt va tanqidiy fikrlashni rivojlantirishni dolzarb masala sifatida belgilaydi. Bu jarayon shaxsiy va professional rivojlanishning uzviy birlashuvi orqali pedagogik faoliyatning samaradorligini oshiradi, murabbiy va o‘quvchi o‘rtasidagi interaktiv va ijtimoiy muloqotning sifatini yaxshilaydi, shuningdek, zamonaviy ta’lim tizimida innovatsion va strategik yondashuvlarni tatbiq etish imkonini beradi. Shu nuqtai nazardan, bo‘lajak o‘qituvchilarda ijtimoiy intellektni rivojlantirishda tanqidiy fikrlashni qo‘llashning dolzarbligi nafaqat ilmiy, balki amaliy jihatdan ham oliy pedagogik ahamiyatga ega ekanligi aniq ko‘rinib turadi.

Xulosa: Ushbu tezis bo‘lajak o‘qituvchilarda ijtimoiy intellektni rivojlantirish jarayonida tanqidiy fikrlashning ahamiyati va metodik asoslarini ilmiy jihatdan tahlil qilishga qaratilgan bo‘lib, tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, ijtimoiy intellekt va tanqidiy fikrlash pedagogik jarayonda bir-birini to‘ldiruvchi komponentlar sifatida o‘qituvchilarning professional va shaxsiy kompetensiyalarini shakllantirishda strategik ahamiyatga ega. Tadqiqot davomida aniqlanishicha, bo‘lajak pedagoglarda tanqidiy fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirish nafaqat ularning murakkab pedagogik vaziyatlarni tahlil qilish qobiliyatini oshiradi, balki sinfdagi interaktiv jarayonni boshqarish, guruh ishlarini samarali tashkil etish va o‘quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish imkonini beradi. Shuningdek, tezis shuni ko‘rsatdiki, ijtimoiy intellekt va tanqidiy fikrlashni pedagogik jarayonga integratsiyalashgan holda tatbiq etish orqali o‘qituvchilarning empatiya, kommunikativ va liderlik kompetensiyalari sezilarli darajada rivojlantiriladi. Bu jarayon o‘quvchilarda o‘zaro tushunish, muloqot va ijtimoiy muvozanatni mustahkamlashga, murabbiy va o‘quvchi o‘rtasidagi o‘zaro aloqani samarali tashkil etishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, tanqidiy fikrlash orqali o‘qituvchilar murakkab pedagogik va ijtimoiy vaziyatlarda tezkor va ongli qaror qabul qilish qobiliyatiga ega bo‘ladi, bu esa pedagogik jarayonning sifatini sezilarli darajada oshiradi. Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan ta’lim islohotlari, xususan, bo‘lajak o‘qituvchilarning ijtimoiy intellekti va tanqidiy fikrlashini rivojlantirishga qaratilgan strategik yo‘nalishlar, pedagogik innovatsiyalar va interaktiv metodlarni joriy etish ushbu kompetensiyalarni shakllantirishda samarali mexanizm sifatida xizmat qilmoqda. Shu tarzda, ta’lim sohasidagi strategik islohotlar va zamonaviy pedagogik yondashuvlarning uyg‘unligi bo‘lajak o‘qituvchilarning shaxsiy va professional rivojlanishini ta’minlaydi, ular kelajakda o‘z sinflarida interaktiv va samarali pedagogik jarayonni tashkil etish imkoniyatiga ega bo‘ladi. Xulosa qiladigan bo‘lsak, bo‘lajak o‘qituvchilarda ijtimoiy intellektni rivojlantirishda tanqidiy fikrlashni qo‘llash pedagogik nazariya va amaliyotning uzviy komponenti sifatida o‘qituvchilarni murakkab pedagogik vaziyatlarga tayyorlash, sinfdagi interaktiv jarayonni boshqarish va talabalarning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda ta’lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. Shu nuqtai nazardan, tanqidiy fikrlash va ijtimoiy intellektni integratsiyalashgan holda pedagogik jarayonga tatbiq etish nafaqat o‘qituvchilarning professional malakasini oshirish, balki butun ta’lim tizimining sifatini yaxshilashda muhim strategik vosita sifatida ahamiyat kasb etadi. Mazkur tadqiqotning ilmiy va amaliy ahamiyati shundaki, u pedagogik jarayonda tanqidiy fikrlash va ijtimoiy intellektni birlashtirish orqali bo‘lajak o‘qituvchilarning kompetensiyalarini tizimli rivojlantirish, interaktiv pedagogik muhitni shakllantirish va zamonaviy pedagogik talablarni samarali amalga oshirishga yo‘l ochadi. Shu tariqa, tezis natijalari pedagogika fanida yangi ilmiy yondashuvlarni ishlab chiqish, ta’lim jarayonini sifat jihatidan takomillashtirish va o‘qituvchilarning professional o‘sishini strategik asosda qo‘llab-quvvatlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1. Ismoilov, T. (2019). The importance of outdoor games in the upbringing of a harmonious young generation. Scientific Bulletin of Namangan State University, 1(11), 257-261.
2. Sevara, Z., & Shohbozbek, E. (2025). ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR ORQALI INKLYUZIV TA’LIMDA SOG ‘LOM TURMUSH TARZINI SHAKLLANTIRISH. Global Science Review, 4(3), 414-420.
3. Ismoilov, T. (2020). THE DEVELOPMENT OF PHYSICAL QUALITIES OF THE PUPILS OF PRIMARY FORMS OF SECONDARY SCHOOLS THROUGH MOBILE ACTIVITIES IN THE PROCESS OF STUDY. Scientific Bulletin of Namangan State University, 2(11), 391-394.
4. Madinaxon, U., & Shohbozbek, E. (2025). O‘ZBEKISTONDA YOSHLARNING MA’NAVIY DUNYO QARASHINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK ASOSLARI. Global Science Review, 4(3), 383-391.

5. Ismoilov, T. I. (2018). Provision of information-psychological security in open information systems. Теория и практика современной науки, (1 (31)), 24-26.
6. Mukaddas, A., & Shohbozbek, E. (2025). XIX-XX ASR 1-YARMIDA O‘ZBEKISTON PEDAGOGIKASIDA MILLIYLIK TAMOYILINING RIVOJLANISH IMKONIYATLARI. Global Science Review, 3(2), 89-94.
7. Islomovich, I. T., & Ravshanbekovich, G. S. (2023). Development of pedagogical competence in future teachers. The American Journal of Management and Economics Innovations, 5(04), 12-16.
8. Shohbozbek, E. (2025). PEDAGOGIKA PSIXOLOGIYA BOLALARNING KOMMUNIKATIV KOMPATENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI. Global Science Review, 4(5), 430-439.
9. Yusupova, M., & Ismailov, T. (2024). Integration of Artificial Intelligence (AI) in ELT. Nordic_Press, 3(0003).
10. Muruvvat, A., & Shohbozbek, E. (2025). THE ROLE OF PRESCHOOL EDUCATION IN SPIRITUAL AND MORAL VALUES IN UZBEKISTAN. Global Science Review, 3(2), 246-253.

PEDAGOGIK MADANIYAT VA SOG‘LOM TURMUSH TARZINI BIRLASHTIRGAN INTEGRATSION DARS MODELLARI

Kamalova Yoqutxon Bahodirovna

Namangan davlat pedagogika instituti tadqiqotchisi

Anotatsiya: Tezis zamonaviy ta’lim jarayonida pedagogik madaniyat va sog‘lom turmush tarzini integratsion tarzda uyg‘unlashtirishga qaratilgan dars modellari konsepsiyasini ilmiy tahlil qiladi. Tadqiqotda pedagogik madaniyatni shakllantirishning nazariy asoslari, sog‘lom turmush tarzining pedagogik jarayonga integratsiyasi, shuningdek, o‘quvchilar va talabalarda sog‘lom hayot tarzini rivojlantirishga qaratilgan metodik yondashuvlar batafsil o‘rganilgan. Tezis innovatsion dars texnologiyalari, interaktiv o‘quv metodlari va integratsion pedagogik yondashuvlar orqali ta’lim jarayonida sog‘lom turmush tarzini targ‘ib qilishning samaradorligini ko‘rsatadi. Tadqiqot natijalari ta’lim sohasidagi amaliyotchi pedagoglar uchun metodik qo‘llanma vazifasini bajaradi va o‘quv jarayonida sog‘lom hayot tarzini shakllantirishni optimallashtirish imkoniyatlarini taqdim etadi.

Kalit so‘zlar: Pedagogik madaniyat, sog‘lom turmush tarzi, integratsion dars modeli, innovatsion pedagogika, interaktiv o‘quv metodlari, ta’lim jarayoni, o‘quvchi salomatligi, metodik yondashuv.

ИНТЕГРАТИВНЫЕ МОДЕЛИ УРОКОВ, СОЧЕТАЮЩИЕ ПЕДАГОГИЧЕСКУЮ КУЛЬТУРУ И ЗДОРОВЫЙ ОБРАЗ ЖИЗНИ

Камалова Якутхан Баходировна

Научный сотрудник Наманганского государственного педагогического института

Аннотация: В диссертации представлен научный анализ концепции моделей уроков, направленных на интеграцию педагогической культуры и здорового образа жизни в современный образовательный процесс. В исследовании подробно рассматриваются теоретические основы формирования педагогической культуры, интеграции здорового образа жизни в педагогический процесс, а также методические подходы, направленные на формирование здорового образа жизни у учащихся и студентов. В диссертации показана эффективность внедрения здорового образа жизни в образовательный процесс посредством инновационных педагогических технологий, интерактивных методов обучения и интегрированных педагогических подходов. Результаты исследования служат методическим руководством для практикующих педагогов в сфере образования и предоставляют возможности для оптимизации формирования здорового образа жизни в образовательном процессе.

Ключевые слова: Педагогическая культура, здоровый образ жизни, модель интегрированного урока, инновационная педагогика, интерактивные методы обучения, образовательный процесс, здоровье учащихся, методический подход.